

Z přátelských kruhů.

WILBER, Nebr., 14. října 1911.
 — Takový je světa běh. Jedni nevědí, jakých radovánek a vyražení by si měli vynajít, nevědí, jak nejlépe utratit peněz, a na druhé straně je zoufalství se starostí, jak bude, co přinese zítřejšek. Zde platí: Sytý neví hladového, kdo má vše, nechce věřit tomu, kdom nemá nic. Mám na mysli opět a opět vypuknuvší demonstrace tam v naší bývalé vlasti. Jsou to demonstrace za příčinou stále stoupající drahoty jak se nyní říká, ale kdo může říci, že není hlad tam v těch davích, kteří jdou a hlásí se o své právo žít "na ulici". Drahoty rapidně stoupá ve všem a naproti tomu, poměr pracovní mzdy a prací nikterak, ten velmi pokulhává a pak považuje i to, že ani dostatek práce není. Jak je tím, kteří nemají zaměstnání, když je zoufalství i tam, kde je výdělek, kde je práce? Příčina demonstrací je vážná; vážnější než kdykoliv před tím. Demonstrace se mnoho před tím, i stanné právo bylo v Praze při "bumlech" a pak těch demonstrací za všeobecné právo hlasování! Ale to není dnes nic, proti hladu, nebo alespoň proti tak hrozným drahotám, jaké není pamětníka. Ať již toho příčina jakákoliv, krev tekla vždy a tekla i nyní, když lid chce jíst, chce chleba. Páni snad si myslí: dobře tak, když máš hlad, netrap nás, bajonet s kusem olova stačí na vás. Co je nám po tom, že snad nemůžete být živi, my jsme živi dobře, nic nám neschází, až na to, že nám děláte pod okny rámus, však my vás naučíme, co se patří vůči nám. Proto asi ty demonstrace ve Vídni tak skončily. Jeden mrtvý a na sto jiných více méně raněných. Tak páni luští otázku drahoty. Obět panské zvláště doprovázelo k poslednímu odpočinku na sto tisíc lidí. Zajisté na příslušném místě se diví, nač ta část, když to přec nebyl ani žádný ministr ani nic podobného; ale páni tuší a proto se brání. Těch sto tisíc účastníků pohřbu dalo provokativně na jevo, na ší straně je jeho mysl, kde je sympatie davu. V těch zasmušilých tvářích bylo možno něco číst, co páni tuze neradi vidí. Snad se panstvo už ani nepodaří z těch tvrdých hlav to vyhnat. Známé mnoho příkladů z našich dějin, že byl v lidu hlad. Pamatujete se, milé, na hladovou zeď na Petříně v Praze? Že ano! Tenkrát se luštila otázka hladu jinak, nežli dnes, lidštěji, ne tak barbarsky, bajonetem a olovem. Co je v tom tragiky, odvedou-li syna na vojnu, mnohdy jedinou podporu rodičů, jenž pak v slepé poslušnosti musí jít s nasazeným bodákem proti zástupům, třeba tam byl vlastní otec, vlastní matka. Byl odveden a přísahal, že bude chránit vlast proti každému vnějšmu i vnitřnímu nepříteli na moři i na souši. Proto jsou alarmováni z kasáren na ulice, kde mají "vlast bránit proti vnitřnímu nepříteli". Tím nepřitelem jest hladověl masu lidu. Massa lidu, v které jsou škole odrostlé děti i starci na pokraji hrobu. V myslích těch sta tisíců je jedno vtisknuto a síce to, co je napsáno na standardě — nesene v předu: "Máme hlad!" Hrozná slova! A přece na pány neúčinkuje. Zde nikoliv řečí, ale množství má ukazat, co lid chce. Sebe ohnivější řeč neprospěje tolik, jako projev sta tisíců na ulici. Považte, je proud ten se hrne ně kterou ulici, která na konci, kde ústí do náměstí, je zastavena buď četníky nebo vojskem. Proud se žene jako láva. To množství se nemůže ovládat jako nějakých sto vojáků dobře disciplinovaných. Ulice uzavřena kordonem vojska,

jež nesmí zpátky "ni krok". Tak zni befel! Proto je bajonet nasazen a pušky nabity. Massa se vlní sem a tam, míchá se to, vše to, pokřikuje, křiče, vyhrožuje; nikdo už není páncem své vůle, každý musí jít tam, kam proud se hne a proud ten v pohybu se nechá zastavit jen tak zřehla. Kdyby sto lidí zůstalo stát, nic to není — zadní massa hne před sebou krajín, jako láva se to hrne. Tu ovšem je málo co platno zvození elektriky, jako je marné modlení na zastavení lávy. A co ten lid chce? Nic víc, jen okázat, že se musí podniknout něco na odstranění toho, co jej rdouší. Sešli se sem a zde demonstrují, jak kdo přišel a kam jej dav postavil. Krajín nemůže se dostat do zadu a naopak. Přední nejsou v předu, snad proto, že se tam cpali, ale proto, že je lid druhý tam zatlačil. A přec ti první jsou v největším nebezpečí, ti první narážejí na kordon četníků, uzavírajících ulici. Ale to nic; lid ví, že vláda nijak nespěchá lidu ulevit a že nijak nestará se o zažehnutí hladu. Vláda jakž takž luštila otázku drahoty, ale to vše bylo jen povrchní, nevyhovující. Tady je třeba radikální pomoci a ne komise ustavovat, o kterých nikdo neví, jak pracují. Komise jsou z pravidla proto, aby tam vše usnula. Vláda dovolila trochu dovozu masa z Argentiny a Srbska a mezi jiným zvýšila plat úředníkům. A teď se ptáme, co je to za lid, jenž se hrne na ulice, do které se třídý ten lid tam patří. Jsou to dělníci, a je-li mezi nimi úředníci, ten se tam dostal bezděčně, byv snad kdysi zachycen davem a pak už musí chtít nechtě sebou. Vláda zvyšuje plat, ale tím, kteří toho nejvíce potřebují, nedává buď nic, anebo směšně málo. Zvyšovat plat těm vysokým byrokratům, kteří už mají dávno dost, neprospěje nijak statisícům lidu, kteří by to skutečně potřebovali. Co se z toho dostane na malofédníky a podúředníky? Zřehla něčeho. Ti seoví zástup lidu se hne ulicí a chce se dostat na náměstí, ale "befel" zní, že tam se rota nemá vpusť. Proto u samého ústí je zavřena kordonem a komandant má nařizeno nepustit nikoho, a on dobře ví, co by na něj čekalo, kdyby neuposlechl a "befel" nebyl do puntíku vykonán. Po dobrém to nejde. Dav se hne jako lavina až k samé čáře, která nesmí být překročena. Poručík prosi lid: "stůjte, já nesmím vás pustit dál!", ale v tom šumu snad je slyšet sto, dvě stě lidí, ale ty přední řady i kdyby chtěly, nemohou lavinu zastavit. Nepřehledný zástup zadních se epe ku předu a ti přední nemohou zůstat stát před kordonem strážníků. Komandant musí činit, co zákon jeho mu předpisuje: "Bajonet před sebe, pochodem pochod!" On ví, že tu živou zeď před sebou nezastaví, ale myslí si, že ta jeho slova jsou slyšet všude. A zatím zadní massa lidu se tlačí v před stále a stále. Mužstvo s nasazeným bajonetem snaží se, aby nebylo nikomu ublíženo, ale pochodovat musí — "befel" je "befel", a proto se pochoduje třeba stále na jednom místě a ani o krok ku předu. A dav se zmítá a — neustupuje. Hradka vojáků poslechno svého velitele, neboť má disciplínu, ale kdo může žádat disciplínu od tisíců hlavého davu, kdo může chtít, aby ten ohromný zástup okamžitě poslechl? Lid namačkan v plné ulici, nemůže tak rychle plnit rozkaz jako čtyřicet lidí v unifor- mě. Tak se přivádí katastrofa. Veš se "mif!" — Kdyby celý ten zástup ihned dostal respekt anebo struch před tím hrozivým ku, který se nalézá v rukou spe- "mif", nemůže tak rychle poslechnouti. Prvních se zmocní a strach, ale jsou bezmocní; zadní ziskem, pochodícím ze vzrůstu strach a tlačí se ku předu a povel "Pal!" dovrší paniku. Kvůli a

celá ta masa se uklidní, jako před bouří. Všichni zděšení, a každý tuší, jaké spousta ta strašná salva nadělala. A panstvo si oddychne a zašeptá: "Na tu hladovou lávu mluva z pušky přece jen má vliv a moc udržet jí v mezích!" Ale pozor, páni! Voj- sko vás sice ještě chrání, ale jeho vědomí člověka začíná se již probouzet! F. Mstiboj Dejml.

KLAMATH FALLS, Oregon.— Cteným členům "P. Z." — Ne- bude nemístno, promluvíme-li si tentokrát trochu o našich domácích, místních záležitostech, které se týkají zde usazených našinců, resp. občanů a poplatníků. Špat- nou, neb snad lépe řečeno, nedba- lou správou našich okresních zá- ležitostí ocitli se okres Klamath v bledém finančním postavení. Po- měry tyto samy o sobě musí uva- lit nově břemeno na bedra po- platnictva a přece u vědomí toho naši politikáři, místo aby hleděli břemeno ulehčit, provádějí všeliké machinace spekulativní, jejich vý- sledek budou zase nová a větší břemena poplatnictvu. Není na- tom dosti, že celý okres Klamath \$120,000 běžného dluhu, pouze ve vydaných warrantech, ještě se má- stavěti nový court house. Žádný neupřívá, že radnice potřebujeme a to nutně. Čím dříve, tím lépe, po- něvadž většina úředníků musí mí- ti úřadovny v místnostech naja- tých, z nichž se platí přímo výde- rašský nájem. Ale okres vlastní celý blok v nejlepší části města, kde je dnešní starý, dřevěný court- house a přirozeně mohl by každý za to míti, že se tam postaví nová radnice. Než jistým živilm jed- ná se o to, aby byla radnice pře- ložena dále k východu — smě- rem, kterým město se šíří. Za tím stojí Klamath Development Co., korporace úzce spojená s dráhou Southern Pacific, která vlastní všechny pozemky kolem horských vrcholů, tratí dráhy, až nahoru k horám na východě města. Korpo- race tato, která vydělala a vydě- lává zde prodejem majetku mil- lionů a jest zodpovědná za náš zdravý "boom" a všechno s ním spojené zlo, jako vysoké nájem- ne, drahé životy atd., co vše nejvíce nese chudý lid, jedná jako každý jiný octopus — chce vše- chno. Nabídlá sice zdarma poze- mek pro radnici, ale z této dobro- činnosti očekává na druhé straně vyískati nové miliony. To by bylo ovšem jen správné se stano- viska obchodu, kdyby tíže břeme- ne nepadla zase jen na ty, kteří rukama neb hlavou musí den ze dne těžce pracovati k uhájení ži- votních potřeb. Každý dollar, o němž zvyšena jest cena majetku nebo jeho skutečnou hodnotu, jest vzal z mozolů těch, kteří na něj musí pracovati. Takové zvy- šování ceny majetku jest na úkor tříd pracovních a na konec záhub- no zdravému rozvoji každého mě- sta. Proto jsem ze zásady proti- němu a proti všemu, co k cíli to- mu směřuje, a to jest — přeložení radnice. Klamath Falls za po- sledních 18 měsíců se zdvojnásobi- lo co do počtu obyvatelstva a není příčinou, proč by nemohlo mí- ti v roce 1920 více než 25,000. Bo- se pochoduje třeba stále na jed- nem místě a ani o krok ku předu. A dav se zmítá a — neustupuje. Hradka vojáků poslechno svého velitele, neboť má disciplínu, ale kdo může žádat disciplínu od tisíců hlavého davu, kdo může chtít, aby ten ohromný zástup okamžitě poslechl? Lid namačkan v plné ulici, nemůže tak rychle plnit roz- kaz jako čtyřicet lidí v unifor- mě. Tak se přivádí katastrofa. Veš se "mif!" — Kdyby celý ten zástup ihned dostal respekt anebo struch před tím hrozivým ku, který se nalézá v rukou spe- kulantů a korporace, která nikdy nikde ještě nebyla apokojena je konkurencí. Měli jsme dlouho a nejedná o nic, než o vyházení ceny

majetku co možná do největší vý- še — to jest jejich majetku, kte- rý za pár centů na spekulaci skoupil. Není nyní místo do- sti dobré pro radnici? Co vám z toho vzejde, jestli bude přeložena tam, kde ji mohou pozemkoví spe- kulanti využítovati ku svým so- beckým cílům — za něž platí jen pracující lid! Jest toho třeba, aby v K. F. byl nájem tak vyso- ký jako v Portlandu a živobyti dražší než v San Francisku? Dnes tomu tak jest. Producent dostá- vá za své výrobky sotva 40 proc., co za ně musíme platiti my v mě- stě. Farmaři, kteří sami v potu tváře chléb svůj si vydělávají, máte svými hlasy pomáhati, aby pozemkoví spekulanti mohli vy- dříti z lidí nové miliony, přímo v nájmů a nepřimo v ceně živo- tních potřeb, a prvním úzce sou- visících. Přeložení radnice nepří- neseprospěch nikomu — než Klamath Development Co. a s ní spo- jené dráze Southern Pacific, v je- jichž drápech úpí náš celý okres. Když nás farmaři čte neb slyší, co platí lidé v Sacramento za drá- bež, vejce, brambory a jiné jeho výrobky, zhrzojí se v porovnání, co on zde za ně dostane. Mnohým napadlo zkoušet to s přímou zási- lkou. A tu přišli k tomu pozná- ní, že doprava na dráze z K. F. do Portlandu stojí více než z Lowy do Chicaga! Prohlíželi tarif, shledá, že trať z K. F. do Weed na hlavní trať So. Pac. dráhy pohltí polovinu. Pochybuji, že je někde v Americe větší vyděrač- ství než na těch několika milích dráhy z K. F. do Weed. Zeleznice nás má v drápech a nechce je uvolnit. Ba ani ne postavením projektované přímé trati do Port- landu. Proč by pospíchala! Až bude dodělán t. zv. Natron prů- kazy a bude přímé spojení z K. F. do Portlandu, dostane se nám o- chrana zákona na základě přímé- ho dovozu. Dnes — co poboční trať — má právo počítat, co chce. Proto dráha nepospíchá a právě jsem četl v portlandských listech prohlášení místo-předsedy dráhy So. Pac., E. E. Calvin-a, jenž pra- ví, že trať ta nebude dodělána až v roce 1913. Ted ti, milý čtenáři, tane na mysl otázka, kdy přijde naše železnice do Malina. To neví- žádný, leda pan Báh — o tom si dovolím co nejsměleji pochybo- vat. Podívejme se, jak chytře si to navlékla dráha, aby se zmocni- la práva — za nízkou cenu. Kdy- by byla fekla, že nebude stavět až v roce 1914, žádný by jí nebyl chtěl prodat pozemek za mizer- ných pár dollarů, když v roce 1914 bude míti cenu trojnásobnou. Ale dráha vystrčila ven červený pra- porce — všichni z cesty, dráha je- de. Lidé se nechali na to chytit a nadšeně prodávali cestní právo za půl darma. Proč ne! Příchod dráhy by to daleko vynahrádl. A nyní, když má společnost deedy v kapse — na stavbu času dost — když tak jako tak jejich (farme- rů) obchod máme a co více, máme je v hrsti a můžeme z nich vyná- čkat co se dá! Se stavbou Mod- ocké trati nezáčne se, dokud nebu- de dodělána trať do Portlandu a to nebude až roku 1913, tak že Malin může se dočkati železnice v roce 1914 a mám za to, že mohu říci a věřit jistotou v roce 1915, neb z této trati kyne společnost ještě jiná výhoda, než pouze ob- chod z krajiny, kterou povede a to jest přímá trať z Reno, Nevada, do Portlandu a na severo-západ při malém spádu (grade), což zname- ná zmenšení běžných výloh a leh- čej udržování tratí, které stojí dra- hu So. Pac. při nynějším přejezdu přes Sieru na hranicích Nevada, západně u Reno, obrovské peníze Hill-ova dráha, Western Pacific, přejíždějíci Sieru Beckwith prů- smykem o 2000 stop užije než So. Pac., dříve této poslední velkou konkurencí. Měli jsme dlouho a

C. F. HERMANEK

Český zasilatelský závod na západě!

České suché hřibky, česká kvěstková povidla, mo- drý mák, sardale caperlaty, loupáná a zelená čočka, lou- paný a zelený bráček, kulatá a hraná ječná kroupy, thimianek, marjánka, budianek, fonig, šafrán, aniz, bobkový list, uherská paprika na kuláš, mexické floule, mexický pepř, dané čerstvé uzeniny, rozmanité sýry, uzené a nakládané ryby. Dopíšte nám, co potřebujete a my Vám podáme ceny nejmírnější.

Zasíláme zboží do všech částí města a do všech čá- stí Spojených Států. 15-1f

C. F. HERMANEK,
 TEL. DOUGLAS 4353
 1312 William St. OMAHA, NEB.

Klamath Falls a to by znamenalo naše osvobození, než nějakým nevyssvětlitelným způsobem roz- hodl se tento magnát minouti naše město a hnáti trať indiánskou re- servací, severně hořejšího jezera Klamath co nejbliže národního parku Crater Lake. Poněvadž tento div světa nabývá pověsti ne- jen v celé Americe, ale v celém světě, kalkuluje Hill-ov systém na velký obchod výletníků, který mu také připadne. Návštěva Crater Lake bude v několika letech zrov- na tak velká jako Yellowstone parku. Až dosud část obchodu tu- ristického připadla našemu městu, a pan Hill nás o ni připraví doc- la. Pro severní část okresu Klamath bude značit tato trať novou epochu — městu K. F. a zeměděls- kému středu jeho, údolí Klamath, bude ke škodě dvojnásobně. Taková jest dnešní situace železniční v našem kraji a nyní ještě se vrátím na slovo k záležitosti taxovní. Minulý rok platili jsme okresních a státních daní 12 mills (to jest \$12 z tisíce odhadnutého majet- ku) mimo 2 milly cestovní daně — a školní daň podle potřeb toho kterého distriktu. Distrikt Mal- linský neplatil žádnou školní daň — ale příští rok bude, neb posta- vil novou školu v Malině. Ona část české kolonie, která patří ke škole Shasta View, patila v loni 16 mills školní taxy (největší v okrese) a bude asi platit zase to- lik. Jak jsem pravil na počátku, vydal náš okres za \$120,000 pou- kázek na pokladníka (warrantů), aniž byl bylo v pokladně peněz na jejich vyplacení. Lidé, kteří vyko- nali pro okres práci, nemohou do- státi peníze a brokeři a spekulan- ti jim nabízejí 70 centů na dollar. Mimo to nesou warranty 8 proc. úroků. Znáš člověka zde v K. F., jenž jich koupil za \$10,000. Dal za ně \$7000 a z \$10,000 běfe 8%. Znamenitý obchod. Kdybych měl peníze, kupoval bych okresní warranty, neb jsou dobré jako zlato a jest otázkou ne více než dvou let, kdy budou v plné ceně i s 8 proc. úroků vyplaceny. V takovém finančním postavení se nalézá náš okres. Co z toho kou- ká! Přirozeně, že vyšší daně a tu máme naději na jich zdvojnásobe- ní. Státní daň je nepatrná, neb náš stát má miliony rozpů- řené farmerům na mortgage na 5 proc. a tyto úroky skoro postají na státní výlohy, zejména za vý- tečné, poctivé a hospodárné admi- nistrace guvernéra Westa. Stát má každým rokem ještě nějaký million k půjčení svým občanům a není dalekou doba, že nebude po- třebovat vůbec daní žádných. Kéž by tomu tak bylo s našim okre- sem. Nevypadá to podle toho. Korporace, vlastníci za dvačet millionů dollarů lesa, spustily hu- ronský pokřik, když jim byl letos odhad zdvojnásoben. Zaplatí o- kresu asi \$35,000 daní. Při vyhlíd- ce na nějakých 25 dollarů daně z tisíce, každý ovšem bleděl, aby je- ho odhad nebyl vysokým. Byl jsem požádán více krajany, abych dohlédl v úřadovně asesora, aby jich odhad nebyl vysoký a musím říci, že náš okresní odhadčí, kap- tán Lee, zachoval se ko mně a ku

krajanům znamenitě. Pravil, že uznává, s jakými těžkostmi jest zápasiti začátečnickům a proto sám od sebe neodhadl tak zv. personal property (koně, dobytek, nářadí a pod.) krajanům vůbec. V každém případě, kde jsem mu vysvětlil, že odhad toho či onoho krajana jest vysokým, snížil jej tak, jak podle mého názoru zdálo se býti správným. Než vzdor tomu, mu- síme očekávati vyšší daně v celku. Schodek oněch \$120,000 musí se zaplatiti a výlohy další krýtí. Tím nechci říci, že by náš okres čelil finanční zkáze — naopak. Ale je to jen špatné hospodaření a ne- schopné finančnictví, které to za- vinilo. — Ted ti samí lidé při- jdou k nám, abychom jim svými hlasy pomohli přestěhovati court- house — zcela zbytečně — tam, kde by to pomohlo spekulantům vyždímat z lidí zase miliony a vrhnouti na ně nová břemena. Po- chybuji, že který kraján, jenž věc tu spravedlivě uváží, dá k tomu svým hlasem souhlas.

Lou W. Dongres.

Jest již starým zvykem léčiti rheumatismus, dnu, neuralgii atd. "Pain Expeller-em" dra. Riehtra. Pravý "Pain Expeller" jest v každé lékárně v Americe k dostá- ní a pozná se dle ochranné znám- ky kotvy. Nutno si tudíž při ná- kupu toho povšimnouti.

SPRÁVKY KAMEN A PECI.

Rošty pro vyhříváče parou a horkou vodou. (Ohříváče vody v předu ka- men (Water front). Nové pece a vy- hříváče cisterny. 13-12c

Omaha Stove Repair Works,
 1206-1208 Douglas Str.,
 Tel.: Douglas 960 — A-3621.

Luxus
 REG. U. S. PAT. OFF.

THE BEER YOU LIKE

Za dob minulých bylo vaření piva prací pokusnou; dnes však je vědeckou prací a zde ten, na němž se osvědčila. 42-1f.

FRED KRUG BREWING CO.
 OMAHA, U. S. A.

RELIANCE STOCK FOODS AND REMEDIES

jsou osvědčeny co jistý podpore- vatel tučení a udržování dobytka ve zdravém stavu.

Výrobky naše poskytvají pouze z čistých látek soubílek, neobsahují žádné příměsky jako otruby, korna a pod., neb tyto každý si může sám přimíchati a předěti mnohé laciné preparáty si některých nespolehlivých obchodníků.

MY RUCINE za naše zboží a každému peníze vrátíme, pakli naše zboží se neosvědčí po správném upotřebení dle návodu na obalích uvedených

Následující obchodníci prodávají naše výrobky a žádáme všechny krajany, by s důvěrou se na ně obrátili: A. C. Coufal Brainard; Krenk a Kavka, Dwight; Walla Bros., Morse Bluffs; F. B. Kubik, Clarkson; J. B. Kora, Milligan; J. J. Polan, Bee; Pivoňka Coal Co., South Omaha; Vlasák Bros., Prague; Bartůněk Bros., Ord, Nebr.

GROCCERS SPECIALTIES COMPANY, G. HORÁČEK, Mgr. OMAHA, NEBRASKA.

Žádáme krajany, by se převěřili o spolehlivost našli v vydávatelství tohoto listu.